

Esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen uudistus 1.8.2025 lähtien – toimeenpanosuunnitelma ja kasvatus- ja opetuslautakunnan lähete keskustelu paikallisesti päätettävistä asioista

Kasvatus- ja opetuslautakunta 18.03.2025 § 28
283/12.00.02/2025

Valmistelija

sivistysjohtaja Nina Lehtinen

Uudistuksen tausta

Opetushallitus on 13.2.2025 päivittänyt esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien sekä perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet oppimisen tuen uudistetun lainsäädännön mukaiseksi. Uusi oppimisen tuen lainsäädäntö astuu voimaan 1.8.2025.

- Uudistuksen taustalla on inklusiivisen toimintakulttuurin edistäminen sekä ryhmäkohtaiset järjestelyt ja niiden johtaminen. Uudistus lisää veloitetta ryhmän tarpeiden mukaiseen suunnitteluun opetuksessa.
- Uudistuksessa oppilaan oikeus ryhmässä toteutettaviin tukimuotoihin vahvistuu. Ryhmässä annettavan tuen jäädessä riittämättömäksi lapsilla on oikeus myös oppilaskohtaisiin tukitoimiin.
- Uudistus vähentää asiakirjojen määrää, vahvistaa oppilaiden oikeusturvaa ja antaa huoltajille selkeämmän kuvan tukitoimista

Toteutussuunnitelma

Opetuksen järjestäjät tekevät muutokset paikallisiin opetussuunnitelmiin kevään 2025 aikana. Lempäälän kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyy ko. paikallisesti päätettävät asiat **20.5.2025. Koulut suunnittelevat opetusresurssin tarkoituksenmukaisen käytön osana opetussuunnitelmaan perustuvaa suunnitelmaa eli lukuvuosisuunnitelmaan**, joka luo pohjan yleisille oppimisen tuen edellytyksiä tukeville opetusjärjestelyille, ryhmäkohtaisille tukimuodoille ja oppilaskohtaisille tukitoimille. Kyseessä dynaaminen asiakirja eli seuranta ja arviointi kerran lukukaudessa *tai tarpeen mukaan* (29.4.mennessä luonnos, lopullinen osana lukuvuosisuunnitelmaa 9/2025).

Kasvatus- ja opetuslautakunta on opetusresurssiraamin (tuntikehys) 18.2.2025 käsittelyn yhteydessä todennut, että **mikäli koulukohtaisten oppimisen tuen suunnitelmien laatimisen myötä** ilmenee koulukohtaisia resurssin muutostarpeita oppilaiden lakisääteisen tuen varmistamiseksi, käsitellään asia koulukohtaisesti osana opetussuunnitelmaan perustuvan suunnitelman eli lukuvuosisuunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Lempäälän esi- ja perusopetuksen koulut ovat laatineet kasvatus- ja opetuslautakunnan 18.2.2025 opetusresurssipäätöksen pohjalta alustavia oppimisen tuen suunnitelmia. Oppimisen tuen ryhmäkohtaisten tukimuotojen ja oppilaskohtaisten tukitoimien toteuttamiseen kouluille rekrytoidaan kuusi (6) resurssiopettajaa (luokan- tai erityisopettajia) seuraavasti: 4 resurssiopettajaa, oppimisen

tuki / isot alakoulut ja 2 resurssiopettajaa, oppimisen tuki, kyläkoulut. Oppilasmäärän vähenemisestä vapautuvia luokanopettajan tai erityisopettajan virkanimikkeitä muutetaan resurssiopettajiksi (kunnanhallitus). Yläkoulujen osalta oppimisen tuen suunnittelu on valmistelussa ja sen myötä myös henkilöstösuunnittelu.

Lähde: [Oppimisen tuki uudistuu: Päivitetyt esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet on julkaistu | Opetushallitus](#)

Kevät 2025 –syksy 2026

- paikallisesti päätettävien ops-asioiden valmistelu 3–4 /2025 ja niihin liittyvät käytännön prosessit (*Lempo – oppimisen tuen käsikirja*)
- koulutason suunnittelu vahvistetun opetusresurssin pohjalta osana lukuvuosisuunnitelmaa (päivittyvä): **oppimisen edellytyksiä tukevat koulutason toimet, ryhmäkohtaiset tukimuodot ja oppilaskohtaiset tukitoimet** (toteutustapa ja -paikka)
- osallistaminen ja viestintä (henkilöstö, huoltajat sekä erikseen tehostetun ja erityisen tuen päätöksen nykylainsäädännön mukaan omaavat oppilaat)

1) Nykyiset tehostetun ja erityisen tuen päätöksen omaavat oppilaat

- tehostetun tuen oppilaat ovat ryhmäkohtaisissa tukimuodoissa ja uuden lain mukainen prosessi tuen tarkistamisessa uuden lainsäädännön mukaisesti
- erityisen tuen oppilaat oppilaskohtaisessa tuessa, ensisijaisuus päätösten tarkistamisessa uuden lainsäädännön mukaisesti

	tehostettu tuki	erityinen tuki
Kyläkoulut	65	0
Isot alakoulut	313	194
Yläkoulut	180	90
Yhteensä	558	284

(Lähde: Lempäälän kunta, Primus 1/2025)

2) *Koulukohtaisten* erityisluokkien muodostamisen periaatteet (esi- ja perusopetus) osana oppilaskohtaista tukea

3) Kunnallisten erityisluokkien (ITU ja VET) toimintasuunnitelmat (lautakunta hyväksyy 8/2025): toiminta-ajatus, ohjautuminen, seuranta ja arviointi

Esiopetus - Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt, ryhmäkohtaiset tukimuodot ja lapsikohtaiset tukitoimet

Opetuksen järjestäjän tulee varmistaa oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt osana kaikkea esiopetuksen toimintaa. Ryhmäkohtaiset tukimuodot ja lapsikohtaiset tukitoimet annetaan näiden lisäksi.

- Tavoite turvata kaikkien lasten oppiminen ja toiminta ryhmässä esiopetukselle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.
- Lapsella, jolla on vaikeuksia osallistua esiopetuksessa annettavaan opetukseen, on oikeus saada ryhmäkohtaisia tukimuotoja ja lapsikohtaisia tukitoimia oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tueksi.
- Keskiössä kunkin lapsen ja lapsiryhmän vahvuudet sekä oppimis- ja kehitystarpeet.
- Oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden ja ryhmäkohtaisten tukimuotojen tavoitteena ennaltaehkäistä vahvempien tuen tarpeiden muodostumista toteuttamalla ryhmässä sellaisia opetusjärjestelyjä ja tukimuotoja, joista hyötyvät useat lapset.
- Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki muodostaa kokonaisuuden opiskeluhoillon kanssa.

Esiopetuksen tuen paikallisesti päätettävät asiat:

- Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen järjestämistä ohjaavat paikalliset käytännöt ja vastuut
- Rehtorin vastuut tuen toteuttamisessa
- Lukuvuosisuunnitelman rakenne tuen järjestämisen osalta sekä laatimisen ja tarkentamisen periaatteet ja vastuut
- Toiminta siirtymävaiheissa ja tiedonsiirtoon liittyvät käytännöt ja vastuut
- Esiopetuksen ja esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen tuen yhteensovittamisen paikalliset käytännöt
- Oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden toteuttaminen, yhteistyörakenteet ja vastuut järjestäjä, toimipaikka ja ryhmätasolla
- Ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamisen käytännöt ja vastuut
- Ryhmäkohtaisten tukimuotojen riittävyyden ja lapsikohtaisten tukitoimien tarpeen arviointiin ja tukitoimien toteuttamista koskevan suunnitelman laatimiseen liittyvät käytännöt ja vastuut
- Tukea koskevan päätöksen valmistelun käytännöt ja vastuut sekä päätöksestä päättämisen vastuu
- Yhteistyökäytännöt huoltajan ja lapsen kanssa lapsikohtaisten tukitoimien arvioinnissa, suunnittelussa ja päätöksenteossa
- Opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten sekä muiden monialaisen yhteistyön tahojen kanssa tehtävän yhteistyön ja kehittämisen periaatteet

- Varhennetun oppivelvollisuuden päätöksentekoon ja toteuttamiseen liittyvät yhteistyökäytännöt ja vastuut (voimaan 1.8.2026)
- Sairaalaopetuksen järjestämiseen liittyvät yhteistyökäytännöt ja vastuut
- Sairaalaopetuksen konsultaatiopalvelun toteuttamisen yhteistyökäytännöt ja vastuut
- Lapsen esiopetuksen poikkeavaan järjestämiseen ja päätöksentekoon liittyvät käytännöt ja vastuut
- Perusopetukseen aloittamiseen vuotta säädettyä myöhemmin kuuluva yhteistyö, käytännöt ja vastuut

Perusopetus - Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt, ryhmäkohtaiset tukimuodot ja oppilaskohtaiset tukitoimet

”Perusopetuksen tehtävänä on tarjota kaikille oppilaille yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvään kasvuun ja oppimiseen” (Perusopetuslaki 628/1998). Suunnitelmallisesti toteutetut oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt antavat kestävä pohjan sekä oppimiselle että oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestämiselle”

- Oppimisen edellytyksiä tukevien suunnitelmallisten opetusjärjestelyjen tarkoituksena on turvata kaikille oppilaille mahdollisuus suorittaa perusopetuksen oppimäärä
- Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt, ryhmäkohtaiset tukimuodot sekä oppilaskohtaiset tukitoimet edellyttävät niiden kuvaamista lukuvuosisuunnitelmassa, suunnitelmallista johtamista ja toteutuneiden toimenpiteiden seuranta
- Kaikkia oppilaita koskevinä ryhmäkohtaisina tukimuotoina tarjotaan yleistä tukiopetusta, opetuskielen tukiopetusta ja erityisopettajan antamaa opetusta muun opetuksen yhteydessä
- Mikäli ryhmäkohtaiset tukimuodot oppilaalle riittämättömiä, tarjotaan tälle oppilaskohtaisia tukitoimia.
- Oppilaskohtaisia tukitoimia ovat erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä, erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä, erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa ja 31 §:n 1 momentin nojalla oppilaalle annettavat oppilaskohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet
- Oppilaalla, jolla on vaikeuksia osallistua opetukseen tai suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin
- Ensisijaisesti tarjotaan ryhmäkohtaisia tukimuotoja, kuten yleistä tukiopetusta, opetuskielen tukiopetusta sekä erityisopettajan antamaa opetusta muun opetuksen yhteydessä
 - Tuki annetaan oppilaalle inklusiivisten periaatteiden mukaisesti ensisijaisesti omassa opetusryhmässä

Perusopetuksen tuen paikallisesti päätettävät asiat

Paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden toteuttamisen periaatteet, yhteistyökäytännöt ja vastuut:

- rehtorin vastuut
- lukuvuosisuunnitelman laatimisen ja tarkentamisen periaatteet ja vastuut
- toiminta siirtymävaiheissa ja tiedonsiirtoon liittyvät käytännöt ja vastuut
- perusopetuksen ja esiopetuksen tuen yhteensovittamisen käytännöt
- pienryhmien koko ja muodostaminen
- ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamisen ja riittävyden arvioimisen paikalliset periaatteet, käytännöt ja vastuut:
- oppilaskohtaista tukea koskevan päätöksen valmistelun käytännöt ja vastuut sekä päätöksestä päättämisen vastuu:
- yhteistyökäytännöt huoltajan ja oppilaan kanssa oppilaskohtaisten tukitoimien arvioinnissa, suunnittelussa ja päätöksenteossa:
- opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten sekä muiden monialaisen yhteistyön tahojen kanssa tehtävän yhteistyön ja kehittämisen periaatteet:
- oppiaineen oppimäärästä sekä paikallisen opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisesta tehtävän päätöksen käytännön valmistelut ja vastuut sekä päättämisen käytännöt ja vastuu

Lempäälän kunnan esi- ja perusopetuksen rehtorit ja koulujen erityisopetuksen yhdysopettajat aloittavat 13.3.2025 koulukohtaisten oppimisen tuen suunnitelmien laatimisen yhteiskehittämisen myötä. Aineisto toimitetaan kasvatus- ja opetuslautakunnan lähetekeskusteluun 18.3.2025. Lisäksi opetuksen järjestäjä mahdollistaa henkilöstökoulutuksia ja rehtoreille oppimisen tuen pedagogiseen johtamiseen valmennusta. Osa paikallisesti päätettävistä asioista valmistellaan seutukunnallisena yhteistyönä. Opetussuunnitelman paikallisesti päätettävät asiat ovat huoltajien ja oppilaiden kommentoitavana 24.4.–2.5.2025.

Koulukohtaiset alustavat suunnitelmat oppimisen tuen osalta esitellään kasvatus- ja opetuslautakunnalle 20.5.2025

Kunnallisen opetussuunnitelma -työryhmän jäsenet Moisio koulun apulaisrehtori Katja Savinainen, Sääksjärven alakoulun rehtori Kristiina Marttila ja Kuokkalan koulun koulunjohtaja Sami Vigren ovat kutsuttuina asiantuntijoina lähetekeskusteluun jatkovalmistelun osalta.

Lisätietoja: sivistysjohtaja Nina Lehtinen, puh. 050 383 9789

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Päätösehdotus

Kasvatus- ja opetuslautakunta

1) merkitsee tiedoksi esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen toimeenpanosuunnitelman ja

2) käy lähetekeskustelua paikallisesti päätettävistä asioista jatkovalmistelun tueksi.

Käsittely

Keskustelun aluksi lautakunnan esittelijä teki seuraavan sisältöisen muutetun päätösehdotuksen:

”Kasvatus- ja opetuslautakunta

1) täydentää pykälän selostusosaa seuraavasti:

”Lempäälän esi- ja perusopetuksen koulut ovat laatineet kasvatus- ja opetuslautakunnan 18.2.2025 opetusresurssipäätöksen pohjalta alustavia oppimisen tuen suunnitelmia. Oppimisen tuen ryhmäkohtaisten tukimuotojen ja oppilaskohtaisten tukitoimien toteuttamiseen kouluille rekrytoidaan kuusi (6) resurssiopettajaa (luokan- tai erityisopettajia) seuraavasti: 4 resurssiopettajaa, oppimisen tuki / isot alakoulut ja 2 resurssiopettajaa, oppimisen tuki, kyläkoulut. Oppilasmäärän vähenemisestä vapautuvia luokanopettajan tai erityisopettajan virkanimikkeitä muutetaan resurssiopettajiksi (kunnanhallitus). Yläkoulujen osalta oppimisen tuen suunnittelu on valmistelussa ja sen myötä myös henkilöstösuunnittelu.”

2) merkitsee tiedoksi esi- ja perusopetuksen koulujen oppimisen tuen suunnittelun valmistelutilanteen ja siihen liittyvän kuuden (6) resurssiopettajan rekrytoinnin isoille alakouluille (4) ja kyläkouluille (2). Yläkoulujen tilanne tarkastellaan suunnittelun edetessä

3) käy lähetekeskustelua paikallisesti päätettävistä asioista jatkovalmistelun tueksi.”

Keskustelun jälkeen puheenjohtaja tiedusteli, voiko kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyä esittelijän tekemän muutetun päätösehdotuksen yksimielisesti. Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi esittelijän muutetun päätösehdotuksen yksimielisesti.

Puheenjohtaja totesi, että esittelijän muutettu päätösehdotus oli tullut kasvatus- ja opetuslautakunnan päätökseksi.

Päätös

Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi muutetun päätösehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

Lempäälän koulujen rehtorit

Merkittiin pöytäkirjaan, että Moision koulun apulaisrehtori Katja Savinainen oli kokouksessa läsnä klo 19:10–20:56 tämän pykälän käsittelyn ajan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Sääksjärven alakoulun rehtori Kristiina Marttila oli kokouksessa läsnä klo 19:10–20:56 tämän pykälän käsittelyn ajan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Kuokkalan koulun koulunjohtaja Sami Vigren oli kokouksessa läsnä klo 19:10–20:56 tämän pykälän käsittelyn ajan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kunnanhallituksen edustaja Pasi Huhtala poistui kokouksesta klo 20:41 tämän pykälän käsittelyn aikana.